

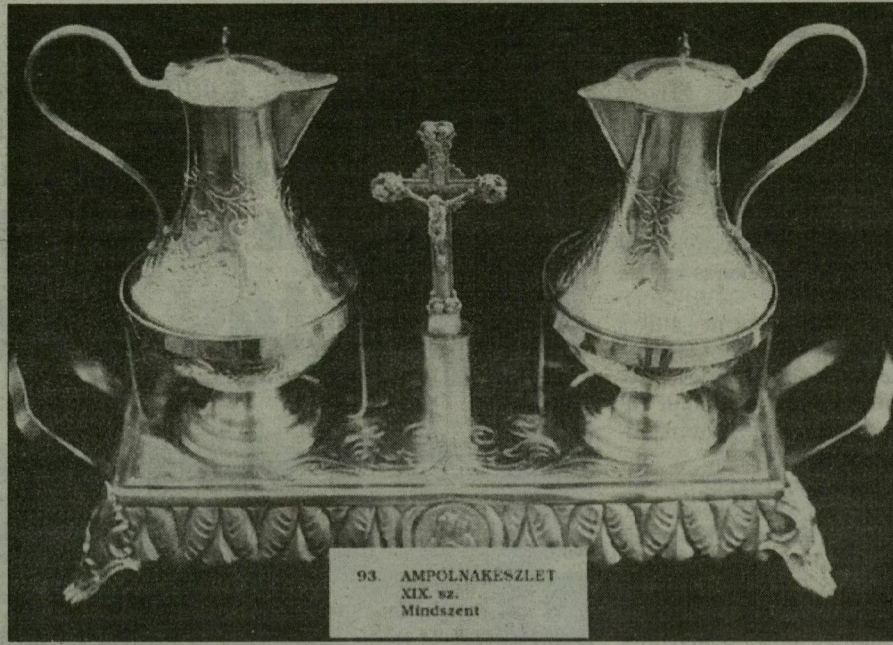
Egyházi kincsek. (Fotó: Gyenes Kálmán)

XX. századi alkotás egy sincs

A múzeum elindítását, mint ahogy azt Gyulay Endre megyés püspök a megnyitón elmondta, 1988-ban tervezték, de nem a Dóm tér 5. szám alatt, hanem Alsóvároson. A rendszerváltozást követően azonban visszajöttek a ferences barátok, áldozatos munkával felújították templomukat, s a kiállítóhely szűknek bizonyult. Hosszas keresgélés után esett a választás a Püspöki Palota hátsó szárnyára. A kiállított műkincseket a Móra Ferenc Múzeum szakemberei és a Püspöki Hivatal munkatársai gyűjtötték össze a szegedcsanádi egyházmegye területén lévő plébániákról, templomokból, kápolnákból és

Kelet-Magyarország második legnagyobb Egyházmegyei Kincstára és Múzeuma nyílt meg az elmúlt héten Szegeden a Püspöki Palota hátsó szárnyában. Hozzá kell tenni: új és állandó kiállítóhelyiség létrehozása nem kis dolog akkor, amikor ország-szerte anyagi gondokkal, bezárásokkal, leépítésekkel küszködnek a múzeumok.

egykori kolostorokból. A szobrok – többek között a Bécsben készült egykori Dömötör-templom oltárszobrai –, az egyházi textíliák – a dalmatikák és a miseruhák –, valamint az ötvösanyagok – a kelyhek, a cibóriumok, a monstranciák, a feszületek, a gyertyatartók, a tömjénezők és az ereklyetartók – a XV–XIX. századból valók. XX. századi alkotás egy sincs az összegyűjtött értékek között. Itt minden a

Ampolnakeszlet Mindszentről

Egyházmegyei Kincstár és Múzeum a Püspöki Palotában Felbecsülhetetlen értékű kincsek

„A régi, középkori szobroknak a hátulját is meg lehet nézni, az is tökéletesen kidolgozott, mert Istennek készült, aki mindent lát.”

Csoda, hogy épségben maradt

A textíliákat és az ötvösanyagokat az elmúlt évszázadokban használták az egyházi liturgiák és szertartások folyamán. Ezeket, részben koruknál, részben különleges értéküknél fogva, ahol teheték, kivonták a forgalomból, hogy jobban tudják őrizni őket. A fiatalabb híjének ennek okáért nem is ismerhetik a hitélet eme rekvizitumait. A kiállított műtárgyak között felbecsülhetetlen eszmei értékkel bír az alsóvárosi ferences kolostor

kincstárából származó XV. századi Mátyás-, illetve Szent Gellért-miseruha, valamint a deszki plébániáról származó gótikus kehely. Szinte csoda, hogy ezen a vidéken – ahol a török majd' mindent elpusztított másfél évszázados uralma alatt – a kincsek épségben megmaradtak az utókor számára.

A legjobb helyről és mestertől a legszebb alkotást

A műkincseket, mint ahogy azt Zombori István muzeológus elmondta, a régió kispénzű, hívó emberei vették meg templomaik számára. Ők gyűjtögették, kuporgatták össze annak idején filléreiket, hogy „a legjobb helyről, a legjobb mestertől, a legszebb alkotást rendeljék meg a falu templomába, oltárára.” A múzeum szakemberei és a Püspöki Hivatal munkatársai az egyházmegye közel harminc plébániájáról gyűjtötték össze a kincseket. Egyebek mellett olyan településekről, mint Újkígyós, Gyula, Dorozsma, Kövegy, Szarvas, Elek, Deszk, Szeged.

A magyar és egyetemes művészettörténet pótolhatatlan értékeit, kincseit és örökségét az Egyházmegyei Kincstár és Múzeumban tekinthetik meg az érdeklődők – hétfő kivételével – naponta délelőtt 10-től este 6 óráig.

Sz. C. Sz.

Az „üzenőfüzet” egyelőre üres Kinek tetszik Szent István és Gizella?

A május 18-i közgyűlési döntés óta különböző vélemények láttak napvilágot a sajtóban Kligl Sándor „Szent István és Gizella” című szobortervével kapcsolatban. Dr. Szalay István polgármester előző héten pénteken annak érdekében, hogy a közgyűlés a vitát lezárhassa, felhívással fordult a város lakóihoz. Ebben szerepelt, hogy „a szobortervet a város polgárai is megtekinthetik a Képcsarnok Kárársz utcai Gulácsy Lajos bemutatótermében, s véleményüket önkormányzati képviselők útján érvényesíthetik a július 6-i testületi ülésen.”

Tegnap néhány képviselőt sikerült utólérnünk, akik elmondták: a felhívás után eddig sem telefonon, sem levélben nem keresték meg őket a választópolgárok, hogy milyen álláspontot képviseljenek a szobortervvel kapcsolatban. Gila Ferenc személyes beszélgetése alapján szúrta le, hogy a laikusok elfogadják és támogatják a szobortervet, egyben nem értik a művésztszadalmat vitáját. Déry Ildikó, a polgármesteri hivatal főtanácsosa lapunk kérdésére közölte, hogy péntek óta körülbelül húsz telefontárgyalást kaptak szobor-ügyben a városból. A telefonálók mindegyike dicsérte Kligl alkotását, azt szépnek és esztétikusnak tartotta. Vighné Martonosi Ildikó, a Képcsarnok vezetője elmondta: a felhívás óta sokan megnézték a szobortervet. Hétfő délután

óta egyébként a véleményüket is leírhatják az érdeklődők a füzetbe – sőt, ezen keresztül üzenhetnek is az ügyben kerületi képviselőiknek –, amit a polgármesteri hivatal kérésére nyitott a Képcsarnok. Kedd délutánig, mint ahogy azt a vezetőtől megtudtuk, egyetlen egy feljegyzés sem került a füzetbe. Holnap, ha a képviselő-testület úgy dönt, újratárgyalják a városatyák a Szent István szobor elhelyezésével kapcsolatos ügyet.

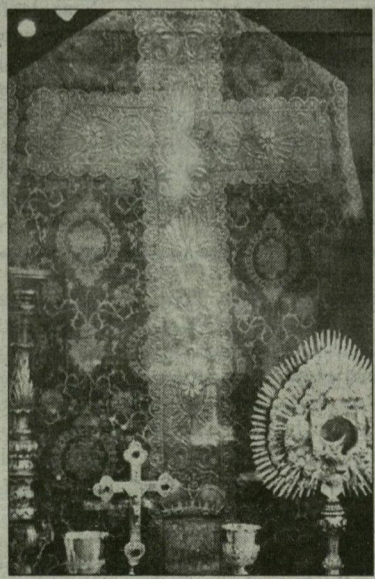
Sz. C. Sz.

Az az ilyen fontosságú ügyekben legalábbis szokatlan önkormányzati döntés, miszerint nem írják ki pályázatot a szegedi Szent István szobor, biztosítva fymódon a választás lehetőségét, alaposan föl-kavarta a művésztszadalmat, amit tükröztek a lapunkban is megjelent vélemények. Azóta Zombori László például már megbánta, hogy annak idején aláírta a művészeti kollégium tiltakozását és ezért lemondott kollégiumi tagságáról. Kalmár Márton pedig eljuttatta hozzánk levelét, amelyben közli, hogy mivel a művészeti kollégium véleményét mind a kulturális bizottság, mint a közgyűlés figyelmen hagyta, visszavonja a kulturális bizottságba történt jelölését. Indokait – csakúgy, mint az időközben postánkban összegyűjtött véleményeket – lapunk 15. oldalán, Kapcsolatok rovatunkban olvashatják.

Mátyás-miseruha (XV. század)

Mátyás király szoros kapcsolatban állt korának legjelentősebb itáliai reneszánsz központjaival, különösképpen Firenzével. E későgót miseruha anyaga is itáliai fémszálal brokát, melyet szimmetrikusan elhelyezkedő gránátalma-minták díszítenek. Az 1773-ban készült kazulakereszt himézése magyar munka. Alján a térdelő Szent István királyt látjuk, amint éppen felajánlja az országot Máriának. Alatta aranyozott sodrott dróthímzésű föllirat: „Auxilatrix Szegedien 1773.” (Szeged segítője). A török hódoltság idején a helybeli kolostorok számos kincse, ereklyéje, kultusztárgya került az alsóvárosi ferences ko-

lostorba. Többek között itt őrizték a Dömötör-templom legendás Mátyás-kazuláját, melynek keletkezését Hel-tai Gáspár a következőképpen örököltette meg: „Mikoron egyszer (Mátyás) Szegeden az gyűlésben vala, és Szent Demeter napján bement volna a nagy missére, és látta volna, hogy nem igen jeles kazula avagy missemondó ruha volna a plébánoson, a nagy missén mindjárt offerendára méne, és mikoron megkörülte volna Szent Demeternek oltárát, mindjárt levoná az ő felső ruháját, és az oltárra offerálá azt, hogy Szent Demeternek kazulát csinálnának belőle. Becsülük vala kedig azt a ruhát hatvan ezer forintra.”

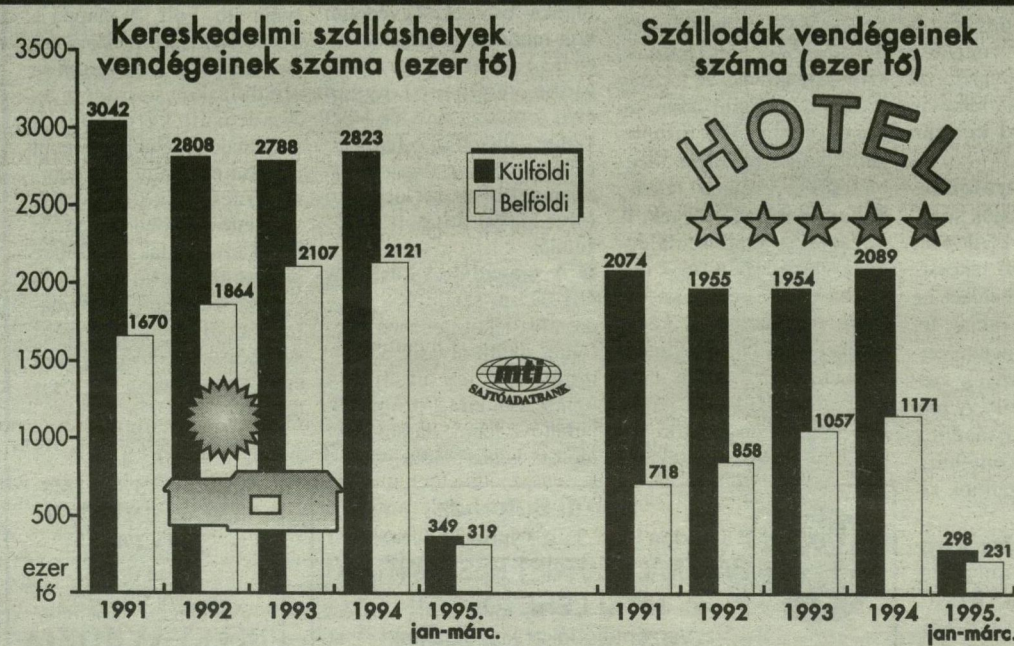
Mit ér egy cég, ha szegedi Dóm téri randevú

Szegedinek szegedi a környezete, mégsem ismeri igazán. Ha egy idegen jön a Tisza-parti városba, néhány óra alatt tesz egy kört, eszik valami finomat egy jobb vendéglőben, s talán ezzel el is intézte a program érdemi részét. Néhányan egy-egy kulturális rendezvényt is esetleg beiktatnak. Szeged gazdasági életével, szolgáltatásaival, jellegzetes szakmáival, hagyományaiival, népművészetével csak véletlenszerű és felszínes a találkozás.

A Woodlands Kft. egy szépen megépített kiállítással szeretne fordítani a helyzetet. Augusztus 11–20 kö-

zött a Szabadtéri Játékok hét utolsó előadásához csatlakozva, Dóm téri Randevú címmel ad lehetőséget a városot reprezentáló cégeknek, vállalkozóknak, kézműveseknek és iparművészeknek a bemutatkozásra. A július 20-ig jelentkezők a sajátos helyszín és közönség révén hatalmas nyilvánosságot, s ezzel együtt lehetséges véteket kaphatnak cserébe. Az esemény különlegességét és érdekességét fokozná, ha sikerülne elfeledtetni a hitt hagyományokat és szakmákat is feleleveníteni. Az ötletet a 6720 Szeged, Horváth Mihály u. 3. szám alá várják a rendezők.

A MAGYARORSZÁGI VENDÉGFORGALOM ADATAI 1991-1995

Forrás: KSH / MFI-SAB

Négy hónap alatt tízmillió külföldi télblábolt nálunk

A turizmus központilag regisztrált, devizabevétele mintegy 370 millió dollár volt 1995. első négy hónapjában. Ez 22,8 százalékkal több a tavalyi év hasonló időszakához képest. Tízmillió külföldit fogadott ez idő alatt az ország, májusban pedig 3,5 millió látogató kereste fel Magyarországot. Mindezt Schagrin Tamás, az Országos Idegenforgalmi Hivatal (OIH) elnöke közölte keddi sajtótájékoztatóján.